

Uitnodiging inloopbijeenkomst 13 september 2018

Nieuwsbrief Natura 2000-gebied Korenburgerveen

Nummer 5, augustus 2018

Provincie Gelderland werkt samen met een aantal organisaties aan het versterken van de natuur in uw omgeving. We willen de natuur in Natura 2000-gebieden beter beschermen. Daarvoor zijn maatregelen nodig.

Bijzondere natuur beschermen en herstellen

Het Korenburgerveen is het enige gebied in Nederland met een redelijk intacte hoogveenkern. Er omheen liggen blauwgrasland, moeras, vennen, broekbos en vochtige heide met ieder hun eigen waardevolle en zeer gevarieerde planten en dieren.

Rijsbes meest karakteristieke soort
In de hoogveenkern groeit veenmos met lavendelheide en kleine dophei, veenpluis, éénarig wollegras en de meest karakteristieke soort voor dit gebied: de rijsbes. Verder vinden we hier een van de grootste populaties in Nederland van de hoogveenglanslibel en de kamsalamander. In de blauwgraslanden groeien parnassia, orchideeën en zegges. Het grootste moeras met galigaan van Oost-Nederland vind je hier.

Kraanvogel
Door de enorme variatie aan planten komen ook veel verschillende vogels voor. Zo broeden er veel water- en moerasvogels. Bijvoorbeeld dodaars, waterral, blauwborst en roerdomp. Verder kun je de nachtzwaluw, roodborsttapuit, draaihals en grauwe klauwier treffen. De laatste jaren zijn zelfs kraanvogels gezien. Nog bijzonderder is dat de kraanvogels hier ook broeden.

Deze bijzondere natuur willen we behouden en versterken. Veel zeldzame planten en dieren hebben het namelijk moeilijk. Hun leefgebied is klein, de lucht is te zuur en de grond is te droog en te voedselrijk. Als we de omstandigheden verbeteren, dan kan de natuur zich herstellen en is ze beter bestand tegen onder andere stikstof in de bodem.

Hoogveenglanslibel

provincie Gelderland

13 september inloopbijeenkomst voorontwerp en inrichtingsplan

Graag nodigen we u uit voor een inloopavond op 13 september over de plannen voor het Korenburgerveen. U bent tussen 19.00 en 21.30 uur van harte welkom om het voorontwerp van het inrichtingsplan voor het Korenburgerveen te bekijken. Ook kunt u dan informatie krijgen over onze plannen voor het Wooldse Veen. De bijeenkomst is in restaurant Beneman, Winterswijkseweg 9 in Vragender.

Maatregelen voor behoud en herstel van natuur
In dit eerste ontwerp of concept (dit heet het voor–ontwerp) staan de maatregelen die nodig zijn om de natuur in het gebied te behouden, herstellen en versterken. Denk bijvoorbeeld aan watermaat–regelen, zoals het (deels) dempen van watergangen om de grondwaterstand in het natuurgebied te verhogen.

Input voor inrichten van natuurgebied
Tijdens de inloopavond kunt u input meegeven voor dit voorontwerp inrichtingsplan. Past uw idee in onze plannen voor natuurherstel en in de uitvoering, dan nemen we het mee. U kunt die avond ook informatie krijgen over bijvoorbeeld de uitvoering van de natuurmaatregelen in het gebied en de planning daarvan. Deze bijeenkomst is een vervolg op de inloopavond van afgelopen april over het inpassingsplan van de provincie (de bestemmingsplanwijziging van landbouw–grond naar natuurgrond).

Meer informatie
Heeft u vragen die u graag beantwoord wilt hebben op de inloopbijeenkomst van 13 september? Stel ze dan aan Adinda Crans van Natuurmonumenten, telefonisch via 06 15 07 31 34 of via de mail a.crans@natuurmonumenten.nl. U kunt ook tijdens de avond onderwerpen aandragen die voor u persoonlijk van belang zijn bij de inrichting van het Korenburgerveen. Medewerkers van Natuurmonumenten, Waterschap Rijn en IJssel, gemeente Winterswijk en provincie Gelderland staan klaar om uw vragen te beantwoorden.

Nat bosje maakt plaats voor moeras en veen

In het Korenburgerveen is het nodig nog een laatste stukje bos te verwijderen om er nat schraalland, moeras en veen te laten ontwikkelen. Dit wilgen- en elzenbosje van zo'n 10 jaar oud ligt midden in het gebied ten zuiden van het beheer–kantoor van Natuurmonumenten aan de Korenburgerveenweg. Alle voorbereidingen zijn getroffen, een aannemer gaat het werk rond begin oktober met geschikt materieel uitvoeren.

Terugkeer van bijzondere planten en dieren
Om het unieke hoogveen in het natuurgebied in stand te houden en uit te breiden is het nodig om deze strook nat bos van zo'n 2 hectare te verwijderen. Dan krijgen bijzondere planten die niet in bos groeien maar wel in open en schraal grasland, zoals galigaan, veenmos, blauwe knoop en moeraskartelblad, weer de kans hier terug te keren. En ook de hoogglansveenlibel, een zeldzame libellensoort en karakteristiek voor hoogveen, komen we hier dan weer tegen. In het verleden heeft Natuurmonumenten vaker dit soort natte bosjes met weinig natuurwaarde verwijderd voor het ontwikkelen en of uitbreiden van hoogveen met bijbehorende bijzondere planten- en diersoorten.

Zorgvuldig te werk
Het verwijderen van zo'n stuk nat bos is lastig en complex. Een aannemer, die het gebied al goed kent, gaat het werk uitvoeren. Om te voorkomen dat de bodem verdicht, legt hij rijplaten neer. Het werk wordt gedaan met een moeraskraan en wetlandtracks. Deze machine heeft brede rups–banden zonder profiel die voorkomen dat de zachtere bodem wordt kapotgereden. Het werk start rond begin oktober en neemt ongeveer drie weken in beslag.

Vleermuizen
Om te voorkomen dat we bijzondere soorten uit het natte bos ernstig verstoren, hebben we eerst onder–zoek laten uitvoeren. Er blijken vleermuizen in het bos voor te komen. Daarom hebben we onder andere twintig vleermuiskasten rondom het natte bos opgehangen, zodat de vleermuizen nest- en schuil–plekken hebben nadat de bomen gekapt zijn.

kleine veenbes tussen veenmos

Van onderzoek naar uitvoering; het proces tot nu toe

Aan het uitvoeren van de maatregelen voor natuur in het Korenburgerveen gaat een proces vooraf. Zowel aan het voorbereiden als het uitvoeren van deze maatregelen werken gemeente Winterswijk, Waterschap Rijn en IJssel, Natuurmonumenten en provincie Gelderland nauw samen. Dat doen zij in overleg met omwonenden en betrokkenen bij het natuurgebied. Hieronder zijn de verschillende stappen toegelicht.

Stap 1: 2014 tot heden
Afgelopen jaren zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd, waaronder kwaliteit en kwantiteit van het oppervlakte- en grondwater, het voorkomen van planten- en diersoorten en archeologie. Er zijn concept inrichtingsplannen opgesteld (wat willen we ongeveer waar aan welke maatregelen uitvoeren), subsidies aangevraagd, samenwerkingsovereenkomsten afgesloten en het netwerk van peilbuizen is uitgebreid (binnen en buiten het veen). Ook zijn de afgelopen jaren gesprekken gevoerd en afspraken gemaakt met grondeigenaren om gronden te ruilen en of aan te kopen. Tot slot zijn op een paar locaties voorlopige afspraken gemaakt over welke maatregelen we kunnen nemen als het op die locaties natter zou worden.

Stap 2: juli en augustus 2018
We hebben nu alle verschillende plannen, gegevens en onderzoeken (van waterschap, Natuurmonumenten, gemeente en provincie) voor de inrichting verzameld om die op een grote overzichtskaart te zetten. De eerste versie van deze overzichtskaart is het concept voorontwerp inrichtingsplan, ook wel 'voorontwerp' genoemd.
Het waterschap heeft op basis van dit voorontwerp berekend of en waar de plannen effecten kunnen hebben op de omgeving. Dit is de hydrologische modelberekening. Deze berekening is een nadere detailberekening van het eerder doorgerekende GGOR (Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime).
Op basis van het GGOR zijn destijds al met enkele betrokken eigenaren en bewoners gesprekken gevoerd. We rekenen de beoogde inrichtingsmaatregelen opnieuw door om zeker te weten of de laatste kleine aanpassingen die we van plan zijn, nieuwe effecten teweeg kunnen brengen.
Door deze berekeningen weten we zo goed als zeker of en waar de plannen effecten kunnen hebben en er overlast kan ontstaan. We nemen dan maatregelen om die overlast te voorkomen.
Denk bijvoorbeeld aan het plaatsten van een ringdrainage om een woning of het iets ophogen van een zandweg.

De uitkomsten van de berekeningen van het waterschap en daarbij behorende compenserende maatregelen bespreken we met belanghebbenden. Als er niet op individueel niveau met u gesproken wordt, kunt u ervan uitgaan dat er ook geen effecten bij u te verwachten zijn. Denkt u dat u toch last zal ondervinden van de maatregelen, dan kunt u contact opnemen om hierover in overleg te gaan.

Stap 3: 13 september 2018
Het voorontwerp van het inrichtingsplan, dat bestaat uit een overzichtskaart van alle inrichtingsmaatregelen en de uitkomsten van de hydrologische modelberekeningen, kunt u tijdens de inloopavond bekijken. Heeft u ideeën die passen in onze plannen voor natuurherstel en in de uitvoering, dan nemen we ze mee.

Stap 4: september tot en met oktober 2018
We werken verder aan het voorontwerp om ervoor te zorgen dat dit een definitief ontwerp inrichtingsplan wordt. In deze periode zetten we de puntjes op de i. Mochten er in het definitief ontwerp inrichtingsplan nog aanzienlijke wijzigingen zijn aangebracht, dan brengen wij u daarvan op de hoogte via een nieuwsbrief of tijdens een inloopavond.

Stap 5: november 2018 tot en met juli 2019
In deze periode vragen we de laatste vergunningen aan die nodig zijn voor het uitvoeren van de maatregelen voor natuur in het Korenburgerveen, stellen we een werkomschrijving op (het bestek) voor de aannemer die het werk gaat uitvoeren, lopen we vooruit op het beheer na de uitvoering en gaan we zoeken naar een geschikte aannemer door het werk aan te besteden.

Stap 6: juli 2019
In juli 2019 is de planfase afgerond. We gaan dan bekijken wanneer we het beste de maatregelen kunnen uitvoeren in het Korenburgerveen.
Dat zal waarschijnlijk kort na de zomer van 2020 worden, in de droogste periode. Kort voor de uitvoering houden we nog een keer een inloopavond om u over de werkzaamheden te informeren.

Meer informatie
Voor vragen kunt u contact opnemen met Adinda Crans (projectmanager bij Natuurmonumenten), telefonisch via 06 15 07 31 34 of via de mail a.crans@natuurmonumenten.nl.

Bestemming wijzigen voor natuur

In de nieuwsbrief van afgelopen maart hebben wij u geïnformeerd over de noodzakelijke bestemmingsherziening in het Korenburgerveen. De meeste natuurmaatregelen in het Korenburgerveen kunnen gewoon worden uitgevoerd zonder dat de bestemming wijzigt. Voor enkele natuurmaatregelen moet het bestemmingsplan lokaal worden herzien.

Provinciaal inpassingsplan
Normaal gesproken herziet de gemeente het bestemmingsplan. In dit geval heeft de gemeente aan de provincie gevraagd om de bestemmingswijziging over te nemen. Wij doen dit door een zogenaamd provinciaal inpassingsplan (PIP) op te stellen: een provinciaal bestemmingsplan waarin we de bestemming herzien van bijvoorbeeld agrarisch of bos naar natuur.

5 september hoorzitting inpassingsplan
Het ontwerp inpassingsplan lag dit voorjaar ter inzage. Er zijn drie zienswijzen (reacties) ingediend, de reactie van de provincie op deze zienswijzen staan in een reactienota.
Provinciale Staten nemen op 26 september 2018 een besluit over het inpassingsplan. Voorafgaand daaraan is een hoorzitting. Iedereen die zich betrokken voelt bij het inpassingsplan kan dan zijn mening geven aan Statenleden van provincie Gelderland. Indieners van een zienswijze worden persoonlijk uitgenodigd. De hoorzitting vindt plaats op woensdag 5 september 2018 in de Statenzaal van het Huis der Provincie, Markt 11 in Arnhem. Aanvang: 13.00 uur. Wilt u uw mening geven tijdens de hoorzitting? Meldt u dan uiterlijk vrijdag 31 augustus 2018 12.00 uur aan bij Alida Mooy, 026 359 88 77 of a.mooy@gelderland.nl.

Kraanvogels, foto Jan Nijendijk, Saxifraga

Grote weerschijnvlinder, foto Kars Veling, Vlinderstichting

Hoe gaat het met de kraanvogels?

Vorig jaar was er beschuit met muisjes voor de kraanvogels in het Korenburgerveen. Na jaren van broedpogingen bracht het vaste paartje vorig jaar twee kuikens groot. Dit jaar is hetzelfde paartje weer begonnen met broeden. Maar helaas is het niet gelukt om het succes van vorig jaar te herhalen. Begin juli werd het paar samen, maar zonder jongen in de randzone gezien, wat betekent dat er dit jaar geen jongen groot zullen worden. Dat is op zich niet ongewoon: een langlevende soort als de kraanvogel houdt er rekening mee dat een broedgeval met enige regelmaat niet lukt. Ongetwijfeld zal het paartje volgend jaar weer terugkeren naar het Korenburgerveen en opnieuw een nest maken.

Goed jaar voor grote weerschijnvlinder

Flap flap ..... glij ..... flap flap ..... glij.
Majestueus vliegt één van de grootste vlinders van Nederland langs de bosrand. De kleur op de vleugels licht soms blauw op, soms bruin, vandaar de naam weerschijnvlinder. Het jaar 2018 is een enorm goed jaar voor deze vlinder. In het Korenburgerveen komt hij al sinds mensenheugenis voor, ook dit jaar is deze soort weer veel waargenomen. De vlinders bezoeken geen bloemen, maar zuigen mineraalrijke sappen uit boomwonden en modderige oevers. Ze zitten veel in boomtoppen, dus omhoogkijken om de kans te vergroten om er eentje te zien!

Muskusboktor

Veengifoogdaas

Muskusboktor: een opvallende verschijning

Met zijn langgerekte, metallic donkergroen gekleurde lichaam is deze grote boktor een opval–lende verschijning. Maar toch zul je hem niet snel aantreffen, want deze kever is schaars in het Korenburgerveen. De larven eten wilgenhout, de volwassen kevers leven van boomsappen. Soms bezoeken de muskusboktorren bloemen zoals melkeppe. En hij doet zijn naam eer aan: bij verstoring ruiken de kevers naar muskus. De kevers kunnen goed vliegen, en dat is natuurlijk een spectaculair gezicht! De muskusboktor is zeldzaam in Nederland. In het Korenburgerveen zit een mooie populatie, er zijn waarnemingen gedaan op verschillende plekken in het veen.

Veengifoogdaas gespot

Nee, deze daas steekt doorgaans geen mensen. Wel is het een zeer bijzondere soort van goed ontwikkelde hoogvenen. De soort is zo zeldzaam in Nederland dat we eigenlijk niet veel weten over de levenswijze. De kleine larven van deze daas leven in veenputjes of tussen veenmos. De vliegen zelf zijn nogal onbeholpen dieren. Ze vliegen korte afstanden en vallen meer dan dat ze landen tussen de vegetatie. Daar krabbelen ze een beetje omhoog en zitten veel en langdurig.

Hoewel deze daas niet snel de Miss Nature verkiezing zal winnen, en ze haar naam ook niet echt mee heeft, is het wel een indicator voor goed ontwikkelde hoogvenen. De veengifoogdaas is recent in zowel het Korenburgerveen als het Wooldse Veen gevonden en dat is in dit geval een heel goed signaal!

Korenburgerveen

Plankenpad in het Korenburgerveen

Natuurgebieden in Winterswijk

Aan drie kanten omsloten door Duitsland, liggen ver van de snelweg een aantal unieke natuurgebieden. In onder meer het Wooldse Veen, Korenburgerveen, Willinks Weust, Bekendelle en het gebied rond de Boven-Slinge werkt provincie Gelderland samen met Waterschap Rijn en IJssel, gemeente Winterswijk, en terreinbeherende organisaties aan de bescherming en het herstel van de prachtige natuur als onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een initiatief van provincie Gelderland en komt tot stand in samenwerking met Natuurmonumenten, Waterschap Rijn en IJssel en gemeente Winterswijk. U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u eigendommen heeft en/of woont in of dicht bij het Korenburgerveen of omdat u in het verleden betrokken was.
Wij houden u via deze nieuwsbrief op de hoogte van de ontwikkelingen in het Korenburgerveen.

Aan- of afmelden voor nieuwsbrief
Gedurende de looptijd van het project ontvangt u 2 keer per jaar een nieuwsbrief, of vaker als er nieuws is. De nieuwsbrieven sturen we digitaal. Ontvangt u de nieuwsbrief nog niet? Stuur dan een mail naar: korenburgerveen@gelderland.nl.
Als u geen e-mailadres heeft, neem dan telefonisch contact op via 026 359 99 99, dan sturen wij u de nieuwsbrief per post. Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via ditzelfde mailadres en telefoonnummer.

Meer informatie op website
Achtergrondinformatie en documenten kunt u raadplegen op www.gelderland.nl/korenburgerveen.
In de vorige nieuwsbrieven staat onder andere informatie over het provinciale inpassingplan, deze nieuwsbrieven vindt u ook op de website.

Provincie Gelderland
Markt 11
6811 CG Arnhem
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
026 359 99 99
provincieloket@gelderland.nl
www.gelderland.nl

18 150 312